

[Undervisningsministeren]

gelsesmulighederne for de færdiguddannede og undervisningskapaciteten. Det er min og mange andres bedømmelse af, hvorledes det gik i sommer.

Forslagsstillerne mener åbenbart noget andet. Ifølge det fremsatte forslag skal ressourceforbruget ved de forskellige uddannelsessteder fastsættes efter langsigtede behovsvurderinger, og institutionerne skal ud fra den tildelte ressourceramme tage stilling til, hvor mange studerende de kan optage, og eventuelt tage initiativ til adgangsbegrænsning, hvis der kommer flere studerende, end de forventer at kunne klare.

Resultatet af det system, forslagsstillerne har i tankerne, må, så vidt jeg kan skønne, blive en meget uensartet styring af undervisningsstandarden, samtidig med at det vil kunne give en meget skæv fordeling af uddannelsessteder. F. eks. ville institutioner i nogle dele af landet skulle udbygges på bekostning af institutioner i andre dele af landet, hvis vægten blev lagt på de unges søgning af uddannelsessteder. Man ville dermed komme i konflikt med ønskerne om decentralisering og en mere rimelig spredning af uddannelses tilbudene end den, vi har arvet fra en tidligere tid, hvor alt skulle koncentreres i de to store universitetsbyer, ønsker, som jeg troede også venstre kunne tiltræde.

I øvrigt ser det ud til, at forslagsstillerne primært har haft universiteterne i tankerne, når de åbenbart ikke mener, at der er behov for central fastsættelse af optagelsestallene ved de enkelte uddannelsessteder. Måske har man ikke gennemtænkt, hvad der ville ske, hvis 29 seminarier hver for sig skulle bestemme deres optagelse. Det er trods alt herfra, at ca. 80 pct. af de afviste kommer. Ud fra en liberal tankegang skulle man vel udvide tilgangen.

Alle ved, at det ikke har været kapacitetsproblemer, men behovsvurderinger, der har medført nedskæringer i tilgangen. Hvilke konsekvenser mener forslagsstillerne deres forslag skal have for seminarierne?

En af de konsekvenser, jeg kan se, er, at adskillige seminarier skulle nedlægges. Seminarierne i de tyndest befolkede egne ville komme i farezonen. Men ikke alene seminarier, også handelshøjskoleafdelinger og teknika skulle, hvis man kurer på søgningen, nedlægges.

Hvad ville resultatet så blive for venstres nære samfund? Hvor ville valgfriheden i øvrigt blive af for de uddannelsessøgende i 1979 og fremover, hvis vi som et resultat af venstres leg med kræfternes frie spil nedlagde en række uddannelsessteder?

Det skal jeg sige. Valgfriheden ville være indskrænket til nogle få store institutioner i de store byer, institutioner som kunne overleve, fordi de med et stort befolkningsgrundlag simpelt hen har meget bedre muligheder for at få studerende end institutioner i små samfund.

Men det, venstre tilsigter med forslaget: at kombinere den størst mulige valgfrihed med den bedst mulige ressourceudnyttelse, er jo det, det nuværende system medvirker til at sikre.

F. eks. er det i bemærkningerne til adgangsreguleringsloven forudsat, at såvel den samlede tilgangsramme som optagelsestallene ved de enkelte uddannelser skal fastsættes under hensyn til søgning, beskæftigelsesmuligheder for de færdiguddannede og den eksisterende undervisningskapacitet, netop sådanne hensyn, som forslagsstillerne ønsker tilgodeset ved styringen.

Ligeledes skal institutionerne afgive udtalelser med henblik på fastsættelsen af deres optagelsestal. Dette er anført i de enkelte bekendtgørelser om optagelse ved institutionerne. Meningen er naturligvis, at institutionerne skal vurdere, hvor mange studerende de med den givne eller planlagte ressourceramme kan optage, og disse udtalelser er naturligvis et vigtigt baggrundsmateriale ved fastsættelsen af optagelsestal; men at tillægge dem den næsten altafgørende betydning, venstre vil, det vil være et stort fejlgreb.

Det viser sig nemlig i praksis, at udtalelserne er meget afhængige af den principielle indstilling til adgangsbegrænsning ved institutionen. Nogle læreanstalter prioriterer undervisningsstandarden meget højt og ønsker derfor et lavt optagelsestal og dermed en kraftig adgangsbegrænsning. Og undervisningsministeriet finder i flere tilfælde anledning til at fastsætte optagelsestal, der ligger højere end indstillet af institutionen.

Andre institutioner er principielt imod adgangsbegrænsning og frygter samtidig nedskæringer i ressourcerammen, hvis tilgangen bliver mindre end den, de angiver. Disse in-